

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 lipca 1976 r.

w sprawie trybu przeprowadzania czynności kontrolnych przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Na podstawie art. 7 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 1976 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. Nr 12, poz. 66) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadza kontrole na podstawie zatwierdzonego przez Prezesa Rady Ministrów kwartalnego planu kontroli.

2. W kwartalnych planach kontroli są określone podstawowe zadania poszczególnych okręgowych urzędów kontroli i zespołów Najwyższej Izby Kontroli oraz jednostki kontrolowane i zakres kontroli.

3. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadza także kontrole doraźne na zlecenie Marszałka Sejmu, Przewodniczącego Rady Państwa i Prezesa Rady Ministrów lub z własnej inicjatywy.

§ 2. 1. Czynności kontrolne w trybie ustalonym w rozporządzeniu wykonują inspektorzy zawodowi Najwyższej Izby Kontroli oraz okręgowych urzędów kontroli, zwani dalej „inspektorami”, na podstawie imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

2. Do przeprowadzania kontroli spraw lub dokumentów zakwalifikowanych jako tajne specjalnego znaczenia konieczne jest odrębne upoważnienie.

3. Inspektor może bez dodatkowego upoważnienia zasięgać w zakresie przeprowadzanej kontroli informacji w innych urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach oraz żądać wyjaśnień od pracowników tych jednostek.

§ 3. 1. Inspektor podlega wyłączeniu od czynności kontrolnych, jeżeli wynik kontroli może oddziaływać na jego prawa lub obowiązki albo na prawa lub obowiązki jego małżonka, krewnych lub powinowatych, osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli oraz osób, z którymi pozostaje w bliskich stosunkach. O wyłączeniu inspektora decyduje jego bezpośredni przełożony.

2. Inspektor jest obowiązany zawiadomić przełożonego o istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie.

§ 4. 1. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych inspektor okazuje kierownikowi jednostki kontrolowanej legitymację służbową wraz z imiennym upoważnieniem do przeprowadzenia kontroli, zaopatrzoną w okrągłą pieczęć urzędową.

2. Kierownik jednostki kontrolowanej jest obowiązany zapewnić inspektorowi warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli.

3. Inspektor nie podlega rewizji osobistej, przewidzianej w wewnętrznych regulaminach kontrolowanych jednostek, oraz jest uprawniony do poruszania się na terenie jednostki kontrolowanej bez potrzeby uzyskiwania przepustki.

§ 5. 1. W razie zbiegu kontroli prowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli z kontrolą prowadzoną przez inne organy kontroli, rewizji lub inspekcji inspektor w miarę potrzeby koordynuje czynności kontrolne i kieruje pracą tych organów.

2. Materiały z tych kontroli załącza się do protokołu kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli.

§ 6. 1. Zadaniem inspektora jest rzetelne i obiektywne ustalenie stanu faktycznego spraw objętych czynnościami kontrolnymi, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości ustalenie przyczyn ich powstania oraz osób odpowiedzialnych za dopuszczenie lub spowodowanie tych nieprawidłowości.

2. Inspektor dokonuje ustaleń na podstawie zebranych dowodów, do których zalicza się w szczególności:

- 1) dokumenty,
- 2) zdjęcia fotograficzne,
- 3) dowody rzeczowe,
- 4) oględziny miejsca lub rzeczy,
- 5) zeznania świadków,
- 6) opinie biegłych,
- 7) wyjaśnienia i oświadczenia złożone w formie pisemnej lub zaprotokołowane.

§ 7. 1. W razie potrzeby inspektor zabezpiecza niezbędne dowody.

2. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje inspektor lub dyrektor okręgowego urzędu kontroli albo zespołu Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli dowody te nie zostały przekazane innym organom.

3. Odpisy lub wyciągi z zabezpieczonych dokumentów mogą być sporządzane za zgodą i w obecności inspektora; na żądanie zainteresowanego inspektor stwierdza zgodność każdego odpisu lub wyciągu z oryginałem.

§ 8. 1. Przy dokonywaniu oględzin powinna być obecna osoba odpowiedzialna za dany dział lub odcinek pracy, a w razie jej nieobecności komisja powołana przez kierownika jednostki kontrolowanej.

2. Z oględzin sporządza się protokół, który podpisują inspektor oraz osoba lub członkowie komisji wymienionej w ust. 1.

§ 9. 1. Jeżeli w toku kontroli zachodzi potrzeba dokonania określonych czynności przez specjalistów, kierownik jednostki kontrolowanej wyznacza na wniosek inspektora pracowników tej jednostki, mających odpowiednie wiadomości fachowe, w celu dokonania tych czynności i sporządzenia z nich opisu.

2. Inspektor może zwrócić się do jednostki nadrzędnej nad kontrolowaną o wyznaczenie specjalisty, określając zakres jego czynności.

§ 10. 1. Jeżeli kontrola określonych zagadnień wymaga opinii opartej na wiadomościach specjalnych, dyrektor okręgowego urzędu kontroli albo zespołu Najwyższej Izby Kontroli powołuje biegłego.

2. Biegły wykonuje zleczone czynności na podstawie udzielonego mu upoważnienia.

3. Biegły sporządza protokół z wykonanych czynności oraz wydaje opinię.

4. Biegłym nie może być osoba, która w myśl przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie może być świadkiem, ani osoba, która ma prawo odmówić zeznań w charakterze świadka.

§ 11. 1. Każdy pracownik jednostki kontrolowanej jest obowiązany na żądanie inspektora udzielać mu wyjaśnień w sprawach dotyczących kontroli.

2. Obowiązek ten dotyczy również osób, które przeszły do pracy w innym zakładzie.

3. Każdy pracownik jednostki kontrolowanej może w toku kontroli lub po jej zakończeniu złożyć z własnej inicjatywy pisemne lub ustne oświadczenie dotyczące przedmiotu kontroli.

4. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia lub oświadczenia podpisują inspektor i osoba składająca wyjaśnienie lub oświadczenie.

§ 12. 1. W toku czynności kontrolnych inspektor w miarę potrzeby informuje kierownika jednostki kontrolowanej o stwierdzonych nieprawidłowościach, zaniedbaniach organizacyjnych i ujawnionych rezerwach.

2. W sprawach niecierpiących zwłoki inspektor może wydać kierownikowi jednostki kontrolowanej pisemne zalecenie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, zawiadamiając o tym równocześnie jednostkę nadrzędną nad kontrolowaną.

3. Jeżeli usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości należy do kompetencji jednostki nadrzędnej nad kontrolowaną, zalecenie, o którym mowa w ust. 2, wydaje tej jednostce dyrektor okręgowego urzędu kontroli albo zespołu Najwyższej Izby Kontroli.

4. W razie stwierdzenia, że wykonanie określonej decyzji jest niecelowe, sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki lub byłoby sprzeczne z prawem, inspektor wzywa kierownika jednostki kontrolowanej do wstrzymania wykonania decyzji i powiadamia o tym właściwą jednostkę nadrzędną oraz dyrektora okręgowego urzędu kontroli albo zespołu Najwyższej Izby Kontroli.

5. Jeżeli z ustaleń kontroli wynika potrzeba podjęcia odpowiednich decyzji przez ministra, kierownika urzędu centralnego lub wojewodę (prezydenta miasta stopnia wojewódzkiego), Najwyższa Izba Kontroli przekazuje tym organom stosowną informację.

§ 13. 1. Po zakończeniu czynności kontrolnych inspektor sporządza protokół kontroli.

2. Protokół kontroli powinien zawierać w szczególności:

- 1) ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanej jednostki w badanym zakresie,

- 2) wyszczególnienie ujawnionych nieprawidłowości, a także przyczyn i skutków tych nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za te nieprawidłowości,
- 3) wyszczególnienie decyzji i innych środków, które w toku czynności kontrolnych podjął kierownik jednostki kontrolowanej w celu usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia działalności tej jednostki,
- 4) wzmiankę o poinformowaniu kierownika jednostki kontrolowanej o prawie zgłoszenia wyjaśnień i zastrzeżeń do protokołu kontroli.

3. Protokół kontroli podpisują inspektor i kierownik jednostki kontrolowanej, a w razie jego nieobecności — zastępca.

§ 14. 1. Jeżeli po sporządzeniu, a przed podpisaniem protokołu kontroli kierownik kontrolowanej jednostki zgłosił umotywowane zastrzeżenia co do konkretnych faktów utrwalonych w protokole, inspektor jest obowiązany dodatkowo zbadać te fakty i uzupełnić protokół.

2. Na wezwanie inspektora kierownik jednostki kontrolowanej, który odmówił podpisania protokołu, składa pisemne wyjaśnienie o przyczynie odmowy.

3. O odmowie podpisania protokołu oraz o złożeniu wyjaśnień i o przyczynie tej odmowy inspektor czyni wzmiankę w protokole.

4. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki kontrolowanej nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez inspektora i prowadzenia czynności pokontrolnych.

§ 15. Kierownik jednostki kontrolowanej jest obowiązany — na żądanie inspektora — w terminie przez niego wyznaczonym, nie krótszym niż trzy dni, złożyć pisemne wyjaśnienie dotyczące stwierdzonych w protokole nieprawidłowości oraz przyczyn ich powstania, a także może złożyć takie wyjaśnienie z własnej inicjatywy.

§ 16. 1. W razie stwierdzenia w czasie kontroli istotnych nieprawidłowości inspektor występuje do kierownika jednostki kontrolowanej lub nadrzędnej o zorganizowanie narady pokontrolnej.

2. Przedmiotem narady powinno być omówienie stwierdzonych nieprawidłowości oraz środków zapobiegających powstawaniu takich nieprawidłowości w przyszłości i zmierzających do usprawnienia działalności będącej przedmiotem kontroli.

3. Na naradę pokontrolną powinni być zaproszeni przedstawiciele organizacji partyjnej, związkowej, rady robotniczej oraz przedstawiciele jednostki nadrzędnej.

4. Naradzie pokontrolnej przewodniczy kierownik jednostki kontrolowanej lub nadrzędnej, a inspektor referuje ustalenia kontroli i przedstawia wnioski usprawniające.

5. Niezależnie od narad pokontrolnych mogą być organizowane inne narady i konferencje w celu omówienia wyników przeprowadzonej kontroli i ustalenia sposobu usprawnienia działalności będącej przedmiotem kontroli.

§ 17. 1. Na podstawie ustaleń dokonanych w toku kontroli Najwyższa Izba Kontroli kieruje do właściwych jednostek lub organów wystąpienia pokontrolne, zawierające uwagi, zalecenia i wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz wnioski o ukaranie w drodze służbowej lub dyscyplinarnej osób winnych zaniedbań lub naruszeń obowiązków.

2. Wystąpienia kierują wiceprezesa, dyrektorzy generalni, dyrektorzy zespołów i okręgowych urzędów kontroli w trybie ustalonym przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

§ 18. 1. Kierownicy jednostek i organów, do których zostało skierowane wystąpienie, są obowiązani do wszechstronnego rozpatrzenia uwag, zaleceń i wniosków Najwyższej Izby Kontroli i podjęcia odpowiednich decyzji w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej, do której zostało skierowane wystąpienie Najwyższej Izby Kontroli, jest obowiązany w wyznaczonym terminie:

- 1) zawiadomić Najwyższą Izbę Kontroli o wykonaniu zaleceń i uwzględnieniu wniosków lub o uzasadnionych przyczynach ich niewykonania lub nieuwzględnienia z równoczesnym wyszczególnieniem środków zmierzających do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez kontrolę,
- 2) zawiadomić Najwyższą Izbę Kontroli o wykonaniu wniosków dotyczących ukarania w drodze służbowej lub dyscyplinarnej osób winnych zaniedbań albo naruszeń obowiązków stwierdzonych w toku kontroli.

3. Odstąpienie od wykonania wniosków, o których mowa w ust. 2 pkt 2, może nastąpić za zgodą organu Najwyższej Izby Kontroli, który skierował wystąpienie, a w braku uzgodnienia — tylko za zgodą Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

§ 19. Upoważnieni przedstawiciele Najwyższej Izby Kontroli mogą brać udział w posiedzeniach kolegiów i naradach organizowanych przez naczelne, centralne i terenowe organy administracji państwowej oraz jednostki im podległe.

§ 20. Przepisy § 4 ust. 1 i 2, § 13 ust. 3, § 14 ust. 2—4 oraz § 15 stosuje się do kontrolowanych jednostek gospodarki nie uspołecznionej oraz do osób kierujących działalnością tych jednostek.

§ 21. Tryb przeprowadzania czynności kontrolnych przez inspektorów rzeczoznawców i inspektorów społecznych regulują odrębne przepisy.

§ 22. Prezes Rady Ministrów określi tryb przeprowadzania czynności kontrolnych w jednostkach podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 23. Prezes Najwyższej Izby Kontroli określi szczegółowy tryb postępowania inspektorów zawodowych Najwyższej Izby Kontroli w toku wykonywania czynności kontrolnych.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*